

Britanska ambasada
Podgorica

Gradiško nadgledanje lokalnih izbora u Ulcinju (4.2.2018.)

Finalni izvještaj

**Gradansko nadgledanje lokalnih izbora
u Ulcinju (4.2.2018.)**

Finalni izvještaj

Građansko nadgledanje lokalnih izbora u Ulcinju (4.2.2018.)

Centar za monitoring i istraživanje CeMI
Bulevar Josipa Broza 23 A, sprat IV, stan br. 119
81 000 Podgorica, Crna Gora
Email: info@cemi.org.me
Tel/fax: +382 (0) 20 511 424
www.cemi.org.me

Za izdavača:
Zlatko Vujović

Urednik izdanja:
mr Bojan Božović

Autori:
mr Bojan Božović
mr Zlatko Vujović
mr Nikoleta Đukanović
Ivan Vukčević

Podgorica, 2018. godina

Gradansko nadgledanje parlamentarnih i lokalnih izbora – Crna Gora 2016

Finalni izvještaj

Sadržaj

I SAŽETAK ZAKLJUČAKA	7
II UVOD I IZRAZI ZAHVALNOSTI.....	7
III PRAVNI OKVIR.....	8
IV IZBORNI SISTEM I IZBORNA ADMINISTRACIJA	8
V POLITIČKI KONTEKST	9
VI REGISTRACIJA IZBORNIH LISTA	10
VII IZBORNA KAMPANJA	10
VIII FINANSIRANJE KAMPANJE.....	11
IX UČEŠĆE ŽENA	11
X UČEŠĆE MANJINA	12
XI IZBORNI DAN	12
A. Sproveđenje izborne procedure	12
B. CeMI-jeve procjene izlaznosti i rezultata izbora.....	14
C. Zvanično proglašenje konačnih rezultata izbora	15
XII KOMUNIKACIJA SA JAVNOŠĆU.....	16
XIII MEDIJI	17
XIV MEĐUNARODNI I DOMAĆI POSMATRAČI.....	17
A. Međunarodni posmatrači	17
B. Domaći posmatrači	17
XV PRIGOVORI I ŽALBE	18
XVI PREPORUKE	18
ANEKS - OBRAĐENI PODACI SA BIRAČKIH MJESTA DOBIJENI OD CEMI-JEVIH POSMATRAČA	
1. Otvaranje biračkih mjesta	23
2. Proces otvaranja	27
3. Zatvaranje biračkih mjesta i prebrojavanje glasova.....	32

I Sažetak zaključaka

Lokalni izbori u Ulcinju održani su u skladu sa izbornim zakonodavstvom i većinom međunarodnih standarda u ovoj oblasti, i pored brojnih uočenih nedostataka u organizaciji izbornog procesa, te narušenoj tajnosti glasanja na nekim biračkim mjestima, glasanju van biračkog mjesta, problemima sa urednošću biračkog spiska, glasanjem putem pisma i otvaranjem pojedinih biračkih mesta.

Postojeći izborni sistem, bez mogućnosti preferencijalnog glasanja, minimizuje uticaj birača na izbor odbornika, te čini vezu između građana i njihovih predstavnika veoma slabom, kao i odgovornost odbornika za svoje postupke malom.

Opštinska izborna komisija nije konstituisana u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika, budući da nije imala Zakonom propisan broj članova iz redova opozicije iako se nije osjećala partijska pripadnost u odlučivanju.

MUP nije uspio da efikasno ukloni iz biračkog spiska lica koja ne ispunjavaju uslove da budu birači, i da obavijesti one kojima je glasačko mjesto promijenjeno uslijed nejasnih procedura, te nepostojanja djelotvornih pravnih mehanizama u Zakonu o registrima prebivališta i boravišta.

Javnost rada DIK-a bila je vrlo ograničena, a na momente je i potpuno izostala. Odluke DIK-a na njihovom internet prezentaciji su neredovno ažurirane.

DIK nije poštovala prava posmatrača na uvid u izbornu dokumentaciju u njenom posjedu, a koja se odnosi na odlučivanje po prigovoru, čime je teško narušila odredbe Zakona o izboru odbornika i poslanika te prava posmatrača definisana u Kopenhaškoj deklaraciji koja je ratifikovana u Crnoj Gori. NVO CeMI nije dozvoljen uvid u dokumentaciju na osnovu koje je dodijeljen mandat Bošnjačkoj stranci u postupku po prigovoru te partije.

Procedure o ostvarivanju prava na osnovu manjinskog statusa nijesu definisana te je ostavljen prostor za zloupotrebe. Nažalost, uslijed izostanka uvida u dokumentaciju u slučaju prigovora Bošnjačke stranke, zbog ignorisanja svih zahtjeva od strane DIK-a po zahtjevima CeMI-ja, izostaje stav po ovom pitanju u ovom izvještaju.

Rad DIK-a mora da bude transparentniji, a posebno u dijelu objavljivanja sadržaja prigovora i odluka o njima.

Nove izmjene Zakona o izboru odbornika i poslanika dovele su i do većeg učešća žena u Skupštini opštine. Međutim, pokazuje se da je zakonsko rješenje neadekvatno, te da, iako postoji obaveza da jedna trećina kandidata na listi bude iz reda manje zastupljenog pola, ovo rješenje daje nizak procenat stvarnog učešća žena. Dvije liste (Bošnjačka stranka i koalicija SNP-DF) nijesu poštovale zakonsku obavezu o zastupljenosti žena na izbornim listama. OIK im je protivzakonito potvrdio liste.

II Uvod i izrazi zahvalnosti

Centar za monitoring i istraživanje CeMI je nevladina organizacija osnovana maja 2000. godine, sa glavnim ciljem da obezbijedi infrastrukturnu i ekspertsку podršku za kontinuirano nadgledanje cjelokupnog procesa tranzicije u Crnoj Gori.

Imajući u vidu značaj izbora za sve građane Crne Gore, CeMI kontinuirano od 2000. godine realizuje građansko nadgledanje izbora. CeMI realizacijom projekta građanskog nadgledanja izbora nastoji da dopriene demokratskim uslovima za održavanje transparentnih, slobodnih

i poštenih izbora kroz građansku kontrolu izbornog procesa na parlamentarnim i lokalnim izborima.

Centar za monitoring i istraživanje CeMI realizovao je projekat pod nazivom: „Izborni integritet u Crnoj Gori – praćenje lokalnih izbora u Ulcinju, 2018 (Electoral Integrity in Montenegro – Monitoring of Local elections, 2018)“. Svrha projekta je povećanje stepena javnog povjerenja u izborni proces kroz doprinos stvaranju demokratskih uslova za transparentne, slobodne i fer lokalne izbore u Ulcinju, kao i sprječavanje izbornih nepravilnosti tokom izbornog procesa.

Centar za monitoring i istraživanje CeMI želi da se zahvali ambasadi Velike Britanije u Podgorici koja je finansijski podržala projekat građanskog nadgledanja izbora i omogućila sprovođenje ove misije. CeMI želi takođe da izrazi zahvalnost svim predstavnicima izborne administracije, državnih organa, političkih partija, međunarodnih posmatračkih misija sa kojima je uspostavljena saradnja na planu sprovođenja ove misije.

U ovom, Finalnom izvještaju, CeMI daje sveobuhvatnu ocjenu izbornog procesa.

III Pravni okvir

Najvažniji pravni akti za sprovođenje izbora u Crnoj Gori su Ustav i Zakon o izboru odbornika i poslanika. Po Ustavu pravo glasa imaju svi građani koji su navršili 18 godina i imaju dvije godine prebivališta u Crnoj Gori. Zakonom o izboru odbornika i poslanika se uređuje način i postupak izbora odbornika u gradske skupštine, skupštine Glavnog grada i Prijestonice i poslanika u Skupštinu Crne Gore; organizacija, sastav i nadležnost organa za sprovođenje izbora; utvrđivanje rezultata glasanja i raspodjela mandata; zaštita biračkog prava i druga pitanja od značaja za organizaciju i sprovođenje izbora.

Osim Ustava i Zakona o izboru odbornika i poslanika, relevantni su i Zakon o političkim partijama, Zakon o finansiranju političkih partija i izborne kampanje i Zakon o biračkom spisku. Takođe, od značaja su i zakoni iz oblasti radiodifuzije – Zakon o elektronskim medijima i Zakon o javnim radio-difuznim sredstvima Crne Gore. U pogledu ocjenjivanja tačnosti podataka iz biračkog spiska, važan je Zakon o registrima prebivališta i boravišta.

Odredbe Zakona o izboru odbornika i poslanika koji regulišu raspodjelu mandata su nепrecizne, posebno kada je riječ o manjinskom predstavljanju. Ovaj nedostatak je i doveo do prigovora Bošnjačke stranke na raspodjelu mandata na izborima u Ulcinju 2018.

Primjedba CeMI-ja iz Izvještaja o parlamentarnim izborima iz 2016. u vezi sa nedovoljno preciznim pojmom „nevažeći glasački listić“ u Zakonu o izboru odbornika i poslanika nije uvažena te ova pravna praznine i dalje predstavlja osnov za različita tumačenja.

IV Izborni sistem i izborna administracija

U Crnoj Gori je u upotrebi proporcionalni sistem partijskih lista. Kandidatske liste su zatvorene i blokirane bez mogućnosti preferencijalnog glasanja. Izborna lista mora dobiti minimum 3% važećih glasova kako bi učestvovala u raspodjeli mandata.

Organi izborne administracije su: Državna izborna komisija, opštinske izborne komisije i birački odbori. Sve odluke moraju biti donesene većinom ukupnog broja članova na svakom

od nivoa izborne administracije, uključujući i opunomoćene predstavnike političkih subjekata, koji imaju jednako pravo glasa. Državnu izbornu komisiju čine: predsjednik i deset članova u stalnom sastavu i po jedan opunomoćeni predstavnik podnositelja izborne liste. Predsjednika imenuje Skupština Crne Gore na predlog na predlog radnog tijela Skupštine nadležnog za izbor i imenovanje nakon prethodno sprovedenog javnog konkursa. Četiri člana stalnog sastava imenjuju se na predlog parlamentarne većine. Četiri člana, od kojih jedan vrši funkciju sekretara, imenjuju se na predlog parlamentarne opozicije. Za člana stalnog sastava imenjuje se i jedan predstavnik političke partije odnosno podnosioca izborne liste za autentičnu zastupljenost pripadnika manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice koja je na prethodnim izborima dobila najveći broj glasova. Jednog člana imenuje Skupština Crne Gore iz reda predstavnika civilnog društva, NVO sektora i univerziteta koji je stručan za pitanja izbornog zakonodavstva.

Opštinku izbornu komisiju čine predsjednik i četiri člana u stalnom sastavu i po jedan opunomoćeni predstavnik podnosioca izborne liste. Za predsjednika se imenuje kandidat političke partije koja je dobila najveći broj odborničkih mandata na prethodnim izborima. Dva člana u sastavu OIK-a imenjuju se na predlog parlamentarne opozicije od kojih jedan obavlja dužnost sekretara, dok dva se biraju na predlog vladajuće većine.

Državna izborna komisija nije obezbijedila redovno i ažurno sprovođenje radnji kontrole biračkog spiska. Bio je evidentan nedostatak komunikacije između MUP-a, DIK-a i OIK-a po ovom pitanju. Takođe, javnost je u ograničenom obimu informisana o aktivnostima DIK-a. U toku donošenja najvažnijih odluka DIK-a (prigovori u vezi sa raspodjelom mandata i ponavljanjem glasanja na pojedinim biračkim mjestima) zainteresovana javnost nije mogla pravovremeno na sajtu DIK-a pronaći informacije važne za sprovođenje izbora. Ovakav stav DIK-a predstavlja direktno kršenje člana 32 Zakona o izboru odbornika i poslanika. Zakon o izboru odbornika i poslanika karakterišu nejasne i nedovoljno jasne odredbe o biračkim odborima, a izostala je ažurnija rekacija DIK-a i OIK-a u cilju pojašnjavanja važnih pojmoveva u ovoj oblasti.

Opštinska izborna komisija (OIK) nije radila u sastavu koji je predviđen zakonom zato što je u njenom sastavu bio samo jedan predstavnik opozicije (SNP), a ne dva kako je propisano. OIK je bila predusretljiva u pružanju informacija. Pri određivanju biračkih mjesta veliki nedostatak je bio to što čak 66,7% biračkih mjesta (po izvještajima posmatrača CeMI-ja) nema adekvatne uslove za pristup licima sa invaliditetom. Takođe, primijećen je i nedostatak u glasanju putem pisma. Naime, u određenom broju slučajeva glasanje putem pisma sprovodila su tri povjerenika, umjesto četiri koliko je predviđeno zakonom.

V Politički kontekst

Na prethodnim lokalnim izborima, održanim 2014. godine, DPS je osvojio 3177, FORCA 2928, Koalicija „Zajedno za budućnost“ 2345 glasova. Demokratska unija Albanaca (DUA) osvojila je 1068, Socijaldemokratska partija (SDP) 817, Pozitivna 679, Socijalistička narodna partija (SNP) 478 i Demokratski front (DF) 388 glasova. Vladajuća koalicija Force, liste „Zajedno za budućnost“ i Pozitivne je opstala do marta 2016. kada se formira nova većina čiji su članovi : DPS, Forca, Koalicija „Zajedno za budućnost Ulcinja“ i Demokratska unija Albanaca.

VI Registracija izbornih lista

Odredbom člana 43 Zakona o izboru odbornika i poslanika propisano je da je izborna lista za izbor poslanika i odbornika utvrđena ako je svojim potpisom podrži najmanje 0,8% birača. Ukupan broj birača je bio 19869 a za potvrđivanje liste je bilo neophodno najmanje 159 potpisa po izbornoj listi.

Način utvrđivanja potpisa podrške i pored preporuka sa domaćih adresa i od strane ODIHR-a nije izmijenjen, tj. ne provjeravaju se svi dostavljeni potpisni odmah, već samo potpisni dobro utvrđenog za izborne liste. Iz ovog razloga potrebno je utvrditi autentičnost potpisa da ne bi dolazilo do mogućnosti zloupotrebe ličnih podataka od strane pojedinih izbornih lista.

Nakon isteka zakonom propisanog roka za predaju lista OIK je 16. februara 2018. godine utvrdio sljedeći raspored izbornih lista na zbirnoj izbornoj listi za opštinske izbore u Ulcinju:

1. SOCIJALDEMOKRATE CRNE GORE - IVAN BRAJOVIĆ - DOSLJEDNO ZA ULCINJ
2. ME ZEMËR PËRPARA - UDSH
3. BOŠNJAČKA STRANKA
4. ALEKSA BEČIĆ - DEMOKRATE - POBJEDE, A NE PODJELE
5. FORCA - „TA MBROJMË TË ARDHMEN“
FORCA - „ODBRANIMO BUDUĆNOST“
6. KOALICIJA SNP - DF „ZA ZDRAVI ULCINJ - GRAĐANSKI HRABRO“
7. SDP -RANKO KRIVOKAPIĆ - DA OŽIVI ULCINJ
8. PROBUDI SE ULCINJU! - ZGJOHU ULQIN! - Demokratska Partia - Partia Demokratike, Perspektiva, Demokratski Savez u Crnoj Gori - Lidhja Demokratike në Mal të Zi
9. „URA - ULQINI GJENERATAVE TË REJA - ULCINJ NOVIM GENERACIJAMA - Mr. DRITAN ABAZOVIĆ“
10. ULCINJ POBJEĐUJE - DPS MILO ĐUKANOVIĆ

VII Izborna kampanja

Finansiranje izborne kampanje u toku izbornog procesa reguliše Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, koji u članu 2 predviđa da izborna kampanja počinje danom raspisivanja izbora, i traje do proglašenja konačnih rezultata izbora.

U izbornoj kampanji koristili su se video spotovi, bilbordi, kampanja od-vrata-do-vrata i predizborni skupovi.

Opozicija je u toku kampanje optuživala vladajuću koaliciju da zloupotrebjava javne resurse u svrhe političkog marketinga. Takođe, opozicione partije su ukazivale na zaduženost opštine, nezaposlenost mlađih, saobraćajne gužve, nedostatak pažnje za kulturni razvoj grada. Neki opozicioni subjekti su isticali važnost raskidanja koalicije albanskih partija i DPS-a zato što smatraju da je DPS svojim djelovanjem u proteklim mandatima pokazao da ne zaslužuje vlast u Ulcinju. Pažnju je u izbornoj kampanji privlačio sukob između Force i Socijaldemokrata koji su važili za potencijalne koalicioni partneri nakon izbora.

precizno rokove koji se odnose na izvještavanje političkih subjekata o potrošnji što predstavlja veliki problem za kontrolu finansiranja.

VIII Finansiranje kampanje

Agencija za sprječavanje korupcije (ASK) je nadležna za kontrolu finansiranja izborne kampanje političkih subjekata. Radom ASK rukovode predsjednik i Savjet Agencije.

Budžetska sredstva za finansiranje kampanje koja su opredijeljena za izbore su 15,8 hiljada. ASK je 12.1.2018. upozorio stranke da moraju na vrijeme otvoriti posebne žiro računa kako bi izbjegli pokretanje zakonom propisanih postupaka.

Primjedba iz CeMI-jevog Izvještaja o parlamentarnim i lokalnim izborima 2016 po kojoj nepostojanje vremenskog roka za otvaranje posebnog žiro računa vodi u proizvoljna tumačenja i dalje stoji. Iz ovog razloga i dalje postoji problem sa otvaranjem posebnih žiro računa nekih subjekata koji su to uradili tek 20 dana prije održavanja izbora iako su i prije toga aktivno sprovodili kampanju.

Takođe, nijesu uvažene ni preporuke od strane OEBS-a (Izvještaj OEBS-a o parlamentarnim izborima 2016) u pogledu jasnog definisanja pojmove početak i kraj kampanje koji su od velikog značaja za proces finansiranje kampanje.

IX Učešće žena

Pravo glasa žene u Crnoj Gori su dobile 1946. godine. Na višestračkim izborima prvi put glasaju nakon pada komunističkog režima, 1990. godine.

Važeći Zakon o izboru odbornika i poslanika zahtijeva da jedan, manje zastupljen pol na izbornoj listi bude zastupljen sa najmanje 30%, a da na izbornoj listi među svaka četiri kandidata/kinje prema redoslijedu na listi mora biti najmanje po jedan kandidat/kinja manje zastupljenog pola.

Na skoro svim izbornim listama učešće žena blago je prelazilo 30%. Izuzetak je lista Bošnjačke stranke koja na kojoj je bilo 7 žena od ukupno 24 kandidata. Bošnjačka stranka na taj način nije ispoštovala zakonsku normu o zastupljenosti žena na listi sa najmanje 30% jer je zastupljenost žena na njihovoј listi ukupno 29,1%. Žene su bile raspoređene na svako četvrto mjesto kako bi se ispoštovalo slovo zakona, osim na listi koalicije SNP-DF koja nije ispoštovala zakonski redoslijed liste. Na većini lista su ženska imena u prvih 10 mjesta zastupljena samo dva puta. Samo jednu listu (SNP-DF) predvodila je žena i samo jedna partija na trećem mjestu ima ženu (DPS).

U OIK-u od ukupno 10 članova (6 u stalnom sastavu i 4 zamjenika) je samo jedna žena (sekretarka komisije). Na osnovu obrađenih formulara sa biračkih mjesta, samo tri biračka odbora imaju predsjednicu, a 34 biračka odbora predsjednika.

X Učešće manjina

Zakonski izborni cenzus je definisao pravo pozitivne diskriminacije za izborne liste pripadnika određenog – istog manjinskog naroda, odnosno određene – iste manjinske nacionalne zajednice sa učešćem do 15% od ukupnog stanovništva u izbirnoj jedinici, prema podacima sa posljednjeg popisa stanovništva.

Status Roma, Egipćana i Aškalija ni na ovim izborima nije poboljšan, tj. oni ni ovog puta nijesu mogli da imaju povlašćen status kao ostale manjine.

Nepreciznost normi o raspodjeli mandata na lokalnom nivou kada je manjinsko predstavljanje u pitanju, koja je kritikovana i nakon parlamentarnih izbora 2016. godine, dovela je do prigovora Bošnjačke stranke DIK-u nakon izbora u Ulcinju i usvajanja istog. Izborna lista Bošnjačke stranke je imala ispod 3% podrške na izborima ali joj je odlukom Državne izborne komisije dodijeljen 1 mandat nakon njihovog prigovora u kojem su se pozivali na povlašćeni status kao manjinske partije. Ovom odlukom DIK-a bez mandata je ostala izborna lista Forca.

XI Izborni dan

CeMI je realizovao praćenje izbornog dana. CeMI je za lokalne izbore na Ulcinju akreditovao 53 posmatrača, a njih 37 je bilo na biračkim mjestima. Praćenje izbornog dana realizovano je kroz nekoliko grupa aktivnosti: (1) praćenje realizacije izbornih procedura na biračkim mjestima, (2) paralelno prebrojavanje glasača, (3) praćenje rada Opštinske izborne komisije Ulcinj i Državne izborne komisije, (4) odnosi sa medijima i javnošću i uživo predstavljanje rezultata.

A. Sprovodenje izborne procedure

U radu Opštinske izborne komisije bilo je nedostataka koji se moraju ispravljati kako bi se obezbijedio puni integritet izbornog procesa, te povratak povjerenja građana u isti. S druge strane, vrijedni hvale u radu komisije su otvorenost za saradnju i davanje neophodnih informacija posmatračima.

Na prvom mjestu, **u sastavu Opštinske izborne komisije nije jednak broj članova vlasti i opozicije**. Naime, pored predsjednika, u sastavu Opštinske izborne komisije su tri člana iz vladajućih stranaka (DPS, FORCA, DUA) i jedan član opozicionog SNP-a.

Opštinska izborna komisija nije u potpunosti ispoštovala redoslijed obavještavanja o izlaznosti birača koji je objavljen na njenoj internet stranici. Naime, po redoslijedu koji je objavljen, termini obavještenja o izlaznosti su: 9:00h, 11:00h, 15:00h, 17:00h, 20:00h. U 15:00h Opštinska izborna komisija nije obavijestila građane o izlaznosti birača.

Opštinska izborna komisija nije bila do kraja profesionalna ni u slučaju određivanja sale u kojoj će zasijedati. Ovo iz razloga što je na internet stranici za sjedište navedena Mala sala u zgradji Opštine Ulcinj, III sprat. U pomenutoj sali su se održavala dnevna, ali ne i večernje zasijedanje u kojem su se utvrđivali konačna izlaznost i preliminarni rezultati izbora.

Uočene su i **nepravilnosti pri glasanju putem pisma**. Broj povjerenika nije bio onaj koji je predviđen zakonom, a riječ je o broju četiri, već je broj bio niži, bilo tri, bilo dva povjerenika

i to je bilo primjetno na dva biračka mjesta. Primijetan je takođe bio i veliki broj glasača putem pisma (ukupno 624). Poređenja radi, na lokalnim izborima 2014. godine je bilo 687 zahtjeva za glasanje putem pisma dok je na parlamentarnim 2016. godine bilo svega 442.

Na više biračkih mjesta primjećeno je korišćenje mobilnog telefona na biračkom mjestu, kao i nepoštovanje obaveze nošenja akreditacije od strane predsjednika i članova biračkog odbora. Na ukupno 14 biračkih mjesta (37,8%) je bilo primjećena upotreba mobilnih telefona od strane članova biračkih odbora ili posmatrača. Ovo može biti još jedan indikator nedovoljno kvalitetne edukacije predsjednika i članova biračkih odbora, te na istom treba još više i bolje raditi.

Osvjetljenje na glasačkom mjestu broj 2 nije bilo adekvatno, ali je u ovom slučaju Opštinska izborna komisija reagovala promptno i riješila postojeći problem.

Takođe, predsjednik biračkog odbora 37 ukazao na nedostatak izbornog materijala (aneksa za prigovor jer je prostor za prigovor u okviru zapisnika nedovoljan). Predsjednik Opštinske izborne komisije odgovorio da se predsjednik biračkog odbora mogao obratiti kad je primijetio nedostatak materijala, na šta je on odgovorio da je obaveza Opštinske izborne komisije bila da dostave cjelokupni materijal.

Primjećeno je da je na 14 biračkih mjesta (37,8%) vođena evidencija o imenima birača koji su glasali.

Prema nalazima posmatrača CeMI-ja neposredno sa biračkim mjestima, koji su dobijeni na osnovu standardizovanih upitnika o organizaciji izbornog dana i sprovođenju procedure glasanja, mogu se izvesti sljedeće ocjene:

- Biračka mjesta 31 i 6 su kasnili sa otvaranjem, pa su zbog toga birački odbori na pomenutim mjestima odlučili da ista budu otvorena do 22:00h i 20:45h. Ovo može ukazivati na nedovoljno kvalitetnu edukaciju predsjednika i članova biračkih odbora o pripremnim radnjama.
- Prema podacima sa terena, 66,7% biračkih mjesta nema adekvatne uslove za osobe sa invaliditetom. Nedostatak adekvatnih uslova doveo do toga da se ne glasa na predviđen način već izvan biračkog mjeseta što se desilo na biračkom mjestu broj 10. Naši posmatrači su primijetili da se ta praksa ponovila čak tri puta što predstavlja ugrožavanje izbornog procesa. S druge strane smo svjesni da je ovo pitanje veoma osjetljivo prema licima sa invaliditetom i iz tog razloga još jednom podsjećamo na neophodnost stvaranja adekvatnih uslova za ostvarivanje biračkih prava.

U toku izbornog dana su predstavnici izborne liste URA tvrdili da su razotkrili štabove DPS-a u kojima se kupuju glasovi. Predstavnici DPS-a su sa druge strane tvrdili da je Abazović doveo „jurišnike iz drugih gradova da zastrašuju građane“. Visoki funkcioner FORCE Arijan Murati je istakao da su u toku izbornog dana Demokratska partija Fatmira Đeke i DPS kupovali glasove.

Izbori su na osnovu prigovora Demokrata i SDP-a ponovljeni na biračkim mjestima 13 (Darza) i 34 (Javno komunalno preduzeće) 18. februara. Na biračkom mjestu 34 (Javno komunalno preduzeće) naš posmatrač je primijetio da je mjesto za glasanje nepregledno i da 20ak glasača nijesu mogli da glasaju jer nijesu bili na spisku. Ponavljanje izbora na dva pomenuta biračka mesta je uticalo na konačne rezultate na način što je SDP osvojio jedan mandat. Prigovor Demokrata i SDP u kojem se traži ponavljanje glasanja na glasačkom mjestu broj 10 Meterizi nije prihvaćen. Na ovom biračkom mjestu naš posmatrač je primijetio da je određen broj glasača slikao glasačke lističe, da su glasači ulazili jedni drugima u kabine i da je lice sa invaliditetom glasalo ispred glasačkog mjeseta, u kolima.

U većini slučajeva, CeMI-jevi posmatrači su naišli na dobar prijem, profesionalnu komunikaciju i saradnju sa članovima biračkih odbora.

B. CeMI-jeve procjene izlaznosti i rezultata izbora

Na prvom medijskom obraćanju, održanom u 9h, predstavljena je procjena izlaznosti do 9 časova koja je iznosila 2,8%.

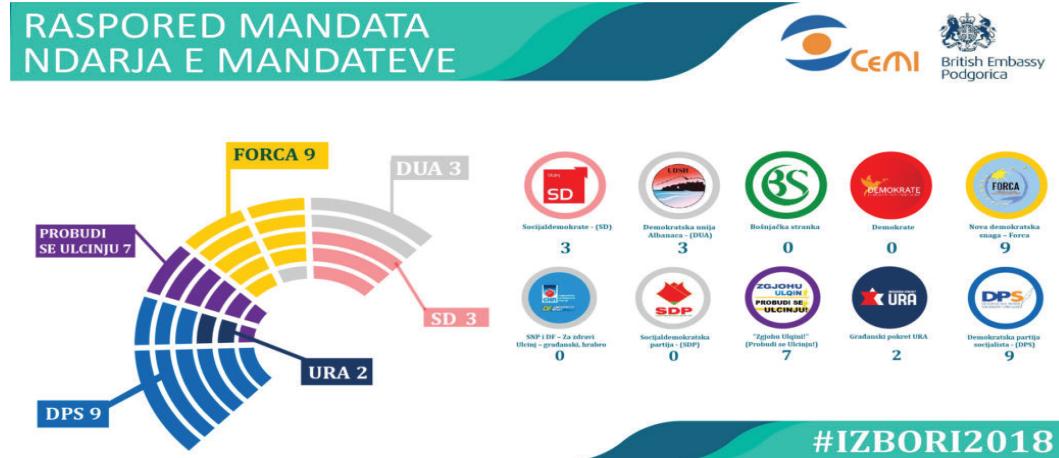

Na obraćanju održanom u 11h, saopšteno je da je izlaznost do 11h časova iznosila 13,3%. Na obraćanju koje je održano u 13h, CeMI je predstavio procjenu izlaznosti do 13 časova. Izlaznost do 13h iznosila je 29,1%. Na obraćanju održanom u 17 časova, saopšteno je da je izlaznost do 17h iznosila 50,2%. Na obraćanju koje je održano u 19h, predstavljeni su rezultati izlaznosti do 19 časova, prema kojima je ukupna izlaznost do održavanja obraćanja iznosila 59,9%. U 22:50h, nakon zatvaranja dva biračka mjesta na kojima je glasanje produženo zbog kašnjenja u otvaranju biračkih mjesta, CeMI obavještava da je ukupna izlaznost na lokalnim izborima u Ulcinju 62,75 odsto birača.

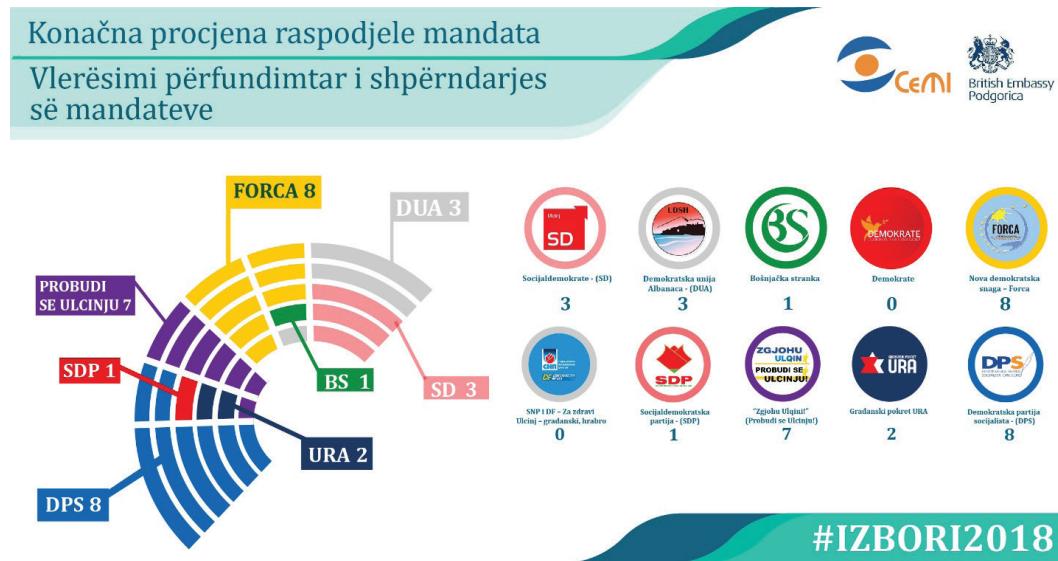
Procenat glasova koji su partije osvojile na osnovu 100% biračkog tijela je bio sljedeći: Socijaldemokrate – 8,1%, Demokratska unija Albanaca (DUA) 9,4%, Bošnjačka stranka 2,8%, Demokrati 2,8%, Nova demokratska snaga Forca – 23,2%, SNP i DF – 2,2%, Socijaldemokratska partija (SDP) – 2,9%, Probudi se Ulcinju (Zgjohu Ulqin) – 19,4%, Građanski pokret URA – 5,6%, Demokratska partija socijalista (DPS) – 23,7%. Raspored mandata je bio

sljedeći: DPS – devet mandata, Forca – devet mandata, Probudi se Ulcinju – sedam mandata, Socijaldemokrate i DUA po tri mandata i URA dva mandata.

Nakon izbora Bošnjačka stranka u prigovoru DIK-u traži mandat na osnovu povlašćenog statusa. DIK prihvata prigovor i Bošnjačka stranka dobija jedan mandat, a Forca ga gubi.

Prigovor Demokrata i SDP-a u vezi sa ponavljanjem glasova na biračkim mjestima 13 i 34 je usvojen. Glasanje je ponovljeno 18. februara 2018. godine. Na ponovljenom glasanju na biračkim mjestima 13 i 34 CeMI-jeve procjene izlaznosti i rezultata izbora su bile sljedeće: 9h – 2,3%, 11h – 12,9%, 13h – 30,7%, 17h – 52,6%, 19h – 60,8%, 20h – 62,7%. Konačna procjena raspodjele mandata po CeMI-jevim istraživanjima je sljedeća: DPS – osam mandata, Forca – osam mandata, Probudi se Ulcinju – sedam mandata, Socijaldemokrate i DUA po tri mandata, URA dva mandata, Bošnjačka stranka i SDP po jedan mandat.

Finalni izvještaj

C. Zvanično proglašenje konačnih rezultata izbora

Na osnovu izbornog materijala sa svih biračkih mjesta za izbor odbornika u Skupštinu Opštine Ulcinj od strane OIK-a utvrđeno je:

- Da je u birački spisak upisano 19869 birača
- Da je na biračkim mjestima glasalo 11921 birača
- Da je van biračkih mjesta, odnosno putem pisma glasalo, 624

- Da je ukupno glasalo 12545 birača
- Da je ukupno bilo 19869 primljenih glasačkih listića
- Da je bilo 7324 neupotrijebljениh glasačkih listića
- Da je bilo 12544 kontrolnih kupona i potvrda – odrezaka 12544
- Da je bilo 12545 upotrijebljениh glasačkih listića
- Da je bilo 152 nevažećih glasačkih listića
- Da je bilo 12393 važećih glasačkih listića

Na osnovu člana 94 i 95 Zakona o izboru odbornika i poslanika, izborne liste dobile su sljedeći broj mandata:

NAZIV LISTE	BROJ MANDATA
SOCIJALDEMOKRATE CRNE GORE – IVAN BRAJOVIĆ – DOSLJEDNO ZA ULCINJ SOCIJALDEMOKRATËT E MALIT TË ZI - IVAN BRAJOVIQ - QËNDRUESHËM PËR ULQIN	3
ME ZEMËR PËRPARA UDSH	3
BOŠNJAČKA STRANKA PARTIA BOSHNJAKE	1
FORCA - „TA MBROJMË TË ARDHMEN“ FORCA - „ODBRANIMO BUDUĆNOST“	8
SDP - RANKO KRIVOKAPIĆ - DA OŽIVI ULCINJ PSD - RANKO KRIVOKAPIQ - TË RINGJALLET ULQINI	1
PROBUDI SE ULCINJU! - ZGJOHU ULQIN! - Demokratska Partia - Partia Demokratike, Perspektiva, Demokratski Savez u Crnoj Gori - Lidhja Demokratike në Mal të Zi	7
“URA - ULQINI GJENERATAVE TË REJA - ULCINJ NOVIM GENERACIJAMA - Mr. DRITAN ABAZOVIC“	2
ULCINJ POBJEĐUJE! - DPS MILO ĐUKANOVIĆ ULQINI FITON! - PDS MILLO GJUKANOVIQ	8

Komparativna analiza pokazuje da je CeMi-jeva projekcija raspodjele mandata bila identična konačnoj raspodjeli mandata i da je margina greške u kokretnom slučaju bila 0,00%.

XII Komunikacija sa javnošću

Centar za monitoring i istraživanje CeMI je u toku izbornog dana redovno izvještavao javnost o nepravilnostima na svim biračkim mjestima u Crnoj Gori, na bazi podataka koje smo prikupili od posmatrača na terenu i zainteresovanih građana koji su tokom čitavog izbornog dana CeMI obavještavali o nepravilnostima koje su sami uočavali. Uz nepravilnosti, na redovnim konferencijama za štampu CeMI je saopštavao izlaznost na izborima 2018. godine, uz komparativnu analizu broja birača koji su glasali u istim periodima na izborima održanim 2014. godine.

Kada su u pitanju rezultati, Centar za monitoring i istraživanje je na svojoj internet stranici učinio javno dostupnim podatke o rezultatima sa biračkih mjesta, koji su ažurirani dinamikom kojom su prikupljani sa terena, tako da je javnost u svakom trenutku imala uvid putem Twittera i Facebooka i drugih društvenih mreža u procjenu rezultata i osvojenih mandata na bazi obrađenog uzorka, odnosno rezultata sa biračkih mjesta.

CeMI-jevi predstavnici su u toku izbornog dana gostovali i na javnim i na privatnim elektronskim medijima. Takođe, CeMI-jeve procjene izlaznosti i preliminarne rezultate objavili

su svi štampani mediji. Ukupno gledano, saradnja NVO CeMI i medija je u toku izbornog dana bila na visokom nivou.

XIII Mediji

Jedna od osnovnih karakteristika medija u pogledu praćenja političkih, a u okviru toga i izbornih procesa u Crnoj Gori, je podijeljenost po političkoj osnovi.

U toku izborne kampanje za lokalne izbore u Ulcinju bio je primjetan viši nivo objektivnog izvještavanja o izbornom procesu nego što je bio slučaj prije, u toku i nakon parlamentarnih izbora iz 2016.

Takođe, primjetno je i da su privatni elektronski mediji poštivali pravilnike praćenja kampanje zasnovane na principu jednakosti. Izuzetak u ovom pogledu je izvještavanje portala Pinkm nakon izbora u kojem se karakteriše izborni rezultat opozicionih subjekata na način koji nije profesionalan.

Takođe, preporuka ODIHR-a iz Izvještaja o parlamentarnim izborima (2016.) koja se odnosila na nepostojanje proaktivnog nezavisnog tijela koje bi bilo ovlašćeno da odlučuje po žalbama i preduzima brze i efikasne radnje protiv kršenja zakona. nije usvojena.

XIV Međunarodni i domaći posmatrači

Zakon o izboru odbornika i poslanika predviđa da ovlašćeni predstavnici domaćih nevladinih organizacija, registrovanih za praćenje ostvarivanja političkih sloboda i prava, mogu pratiti tok izbora i rad organa za sprovođenje izbora, u skladu sa ovim zakonom. Domaće nevladine organizacije zainteresovane za praćenje izbora podnose prijavu Državnoj izbornoj komisiji, koja u roku od 48 časova od prijema prijave, izdaje službena ovlašćenja ili rješenjem odbija izdavanje ovlašćenja. Organi za sprovođenje izbora su dužni da stranom i domaćem posmatraču omoguće praćenje toka izbora i rada organa za sprovođenje izbora. Birački odbor u zapisniku konstatiše prisustvo posmatrača na biračkom mjestu. Državna izborna komisija na predlog organa za sprovođenje izbora, može oduzeti ovlašćenje ili identifikacionu karticu licu kome je izdata, ukoliko se ne pridržava pravila o održavanju reda na biračkom mjestu, odnosno pravila o radu organa za sprovođenje izbora.

A. Međunarodni posmatrači

Izbore u Ulcinju posmatrali su: misija OEBS-a i Diplomacy Watch-a.

B. Domaći posmatrači

Domaći posmatrači lokalnih izbora u Ulcinju su bili akreditovani samo iz NVO CeMI. NVO CeMI je izborni proces posmatrao sa 53 akreditovana posmatrača. Na svakom biračkom mjestu je bio po jedan posmatrač (ukupno 37) i 4 mobilna tima koja su pružala podršku i prikupljali informacije sa biračkih mesta.

XV Prigovori i žalbe

Pozitivnim propisima Crne Gore omogućena je administrativna i sudska zaštita izbornih prava. U upravnom postupku je moguće uputiti prigovor nadležnim opštinskim i Državnoj izbirnoj komisiji. Takođe, moguće je uputiti i žalbu na odluku Državne izborne komisije Ustavnom суду. U toku izbornog procesa zainteresovani subjekti su podnosili prigovore nadležnim opštinskim izbornim komisijama i Državnoj izbirnoj komisiji.

Nakon izbornog dana, Državna izbirna komisija je primila određeni broj prigovora, koji su se odnosili na sprovodenje izbornog procesa.

Prvi prigovor koji je uticao na izborni rezultat podnijet je od strane Bošnjačke stranke u vezi sa raspodjelom mandata i povlašćenim položajem ove stranke kao manjinske liste, u skladu sa članom 94 Zakona o izboru odbornika i poslanika. Prigovor je prihvaćen i Bošnjačka stranka je dobila jedan mandat na osnovu pomenutog člana, dok je Forca u toj situaciji jedan mandat izgubila. Kada je CeMI, kao nevladina organizacija koja posmatra izbore, istakla zahtjev da bude upoznata sa sadržinom teksta prigovora Bošnjačke stranke i odgovora na ovaj prigovor, DIK nije u zakonski predviđenom roku dostavila dokumentaciju.

Drugi prigovor koji je bio od važnosti za izborne rezultate je podnijet od strane Socijaldemokratske partije (SDP-a) i Demokrata u kojem se traži ponavljanje glasanja na tri biračka mjesta - Meterizi, Komunalno i Darza. Ovaj prigovor je djelimično usvojen te se ponovo glasalo na biračkim mjestima Komunalno (34) i Darza (13) zbog nemogućnosti utvrđivanja broja nevažećih listića. Ponovno glasanje na ovim mjestima je moglo da dovede do promjene u raspodjeli mandata jer je SDP-u ili Demokratama mogao biti dodijeljen mandat koji po preliminarnim rezultatima nijesu osvojili. Ovakva situacija se i dogodila zato što je SDP osvojio jedan mandat, što je dovelo do toga da DPS izgubi isti.

XVI Preporuke

Skupštini Crne Gore

- Profesionalizovati DIK na način što bi sastav komisije činilo pet profesionalaca iz oblasti prava.
- Profesionalizovati poziciju predsjednika OIK-a kojeg bi za to mjesto, na bazi zakonom utvrđenih kriterijuma, na osnovu javnog konkursa birala DIK. Ostali članovi bi bili postavljeni od strane političkih partija po modelu sličnom današnjem.
- Sprovesti izbornu reformu koja bi obuhvatila promjene u Zakonu o izboru odbornika i poslanika, Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja
- U izbornej reformi posbnu pažnju posvetiti tretmanu i ostvarivanju prava izbornih lista za izbor odbornika pripadnika određenog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice. Postojeća praksa može unijeti zabunu jer ne postoji jasno propisana odredba o načinu i proceduri kandidovanja manjinskih izbornih lista kao ni definisanje samih manjinskih izbornih lista na lokalnom nivou.
- Jasnije zakonski regulisati pojам nevažeći glasački listić kako ne bi dolazilo do različitih tumačenja što se pokazalo i ovom prilikom ponavljanja izbora na dva biračka mesta.

Državnoj izbirnoj komisiji i opštinskim izbornim komisijama

- *Formirati OIK Ulcinj u skladu sa zakonom na način što će opozicija imati dva predstavnika a ne samo jednog, kao što je trenutno stanje.*
- *Poboljšati uslove na biračkim mjestima za osobe sa invaliditetom (riješiti problem prepreka ili odrediti druga biračka mjesta) kako ne bi dolazilo do glasanja izvan glasačkog mjestu.*
- *Raditi na boljoj edukaciji predsjednika i članova biračkih odbora kako bi pripremne radnje bile izvršene na vrijeme, te se na taj način preduprijedila kašnjenja pri otvaranju biračkog mjeseta. Takođe, neophodno je raditi na edukaciji o važnosti isticanja akreditacije i zabrani korišćenja mobilnog telefona na biračkom mjestu.*
- *Glasanje putem pisma se mora odvijati u skladu sa zakonskim odredbama. Pri pomenu-tom vidu glasanja, moraju biti angažovana četiri, a ne tri ili dva povjerenika. Takođe, ne smije se dešavati da podu četiri povjerenika, a vrate se trojica ili dvojica.*
- *Povećati nivo profesionalnosti kada je riječ o informacijama koje se objavljuju na zvaničnoj internet stranici da ne bi bilo nepotpunih ili netačnih informacija o mjestu zasjedanja i vremenu obavještavanja o izlaznosti, kao što je bio slučaj na ovim izborima.*
- *Obezbijediti sav neophodan izborni materijal kako bi predsjednici i članovi biračkih odbora imali dovoljno prostora da izraze eventualne prigovore*
- *Poštovati pravo javnosti da bude obaviještena o svakom aktu važnom za sprovođenje izbora, što se nije desilo u slučaju prigovora.*

Ministarstvu unutrašnjih poslova

- *Raditi na boljoj saradnji Državne izborne komisije, Opštinske izborne komisije i MUP-a kako bi bilo što manje slučajeva u kojima se građani žale da, iako imaju važeću ličnu kartu i ispunjavaju sve uslove za aktivno biračko pravo, ne mogu da glasaju jer ih nema na biračkom spisku.*

**Obradeni podaci
sa biračkih mjesta
dobijeni od CeMI-jevih
posmatrača**

Aneks

1. Otvaranje biračkih mjesta

Da li postoje fizičke barijere za pristup biračkom mjestu osoba sa invaliditetom (visok prag, stepenice...)?	Broj odgovora	%
Da	23	62.2
Ne	12	32.4
Ne znam	2	5.4
Total	37	100

Da li je birački odbor prije otvaranja provjerio da li su obezbjeđeni uslovi za glasanje?	Broj odgovora	%
Da	36	97.3
Ne	0	0.0
Ne znam	1	2.7
Total	37	100

Da li su odgovornosti članova biračkog odbora definisane žrijebanjem?	Broj odgovora	%
Da	23	62.2
Ne	5	13.5
Ne znam	9	24.3
Total	37	100

Da li je bilo tehničkih problema prilikom aktiviranja uređaja za elektronsku identifikaciju?	Broj odgovora	%
Da	3	8.1
Ne	33	89.2
Ne znam	1	2.7
Total	37	100

Predsjednik/ca biračkog odbora je:	Broj odgovora	%
Muškarac	34	91,9
Žena	3	8,1
Total	37	100

Da li je uređaj za elektronsku identifikaciju birača postavljen tako da ga većina članova biračkog odbora može vidjeti?	Broj odgovora	%
Da	36	97,3
Ne	0	0.0
Ne znam	1	2.7
Total	37	100

Da li su pakovanja u kojima se nalazio izborni materijal bila zapečaćena?	Broj odgovora	%
Da	34	91,9
Ne	0	0,0
Ne znam	3	8,1
Total	37	100

Aneks

Gradansko nadgledanje lokalnih izbora u Ulcinju (4.2.2018.)

Obrađeni podaci sa biračkih mjesata

Da li je broj birača javno objavljen i unesen u zapisnik o radu biračkog odbora?	Broj odgovora	%
Da	31	83.8
Ne	0	0.0
Ne znam	6	16.2
Total	37	100

Da li su pečatirani svi glasački listići od strane biračkog odbora?	Broj odgovora	%
Da	36	97.3
Ne	0	0,0
Ne znam	1	2.7
Total	37	100

Da li su izborni materijali dostupni na jeziku nacionalnih manjina?	Broj odgovora	%
Da	33	88,2
Ne	0	0,0
Ne znam	4	10,8
Total	37	100

Da li su izborni materijali dostupni na Brajevoj azbuci?	Broj odgovora	%
Da	15	40,5
Ne	6	16,2
Ne znam	16	43,2
Total	37	100

Da li je prvi glasač ubacio listić u glasačku kutiju?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Ne znam	0	0,0
Total	37	100

Glasačka kutija	Broj odgovora	%
Glasačka kutija propisno zapečaćena, potpisani kontrolni listić se nalazi u kutiji	37	100,0
Glasačka kutija NIJE propisno zapečaćena	0	0,0
Kontrolni listić NIJE potpisana	0	0,0
Glasačka kutija NIJE propisno zapečaćena i kontrolni listić NIJE potpisana	0	0,0
Total	37	100

Da li je elektronski uređaj za identifikaciju birača bio na biračkom mjestu?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0
Total	37	100

Da li su dva eTokena (elektronska ključa) za aktiviranje uređaja za elektronsku identifikaciju birača bila na biračkom mjestu?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Total	37	100

Da li je potreban broj glasačkih listića bio na BM?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Total	37	100

Da li je potreban broj šablonu za glasački listić bio na BM?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Total	37	100

Da li su zbirne izborne liste bile na BM?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Total	37	100

Da li su dva odštampana izvoda iz biračkog spiska (jedan za glasanje putem pisma) bila na BM?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Total	37	100

Da li su kutije za glasanje bile na BM?	Broj odgovora	%
Da	36	97,3
Ne	1	2,7
Total	37	100

Da li je prenosno-mobilna kutija za glasanje putem pisma bila na BM?	Broj odgovora	%
Da	36	97,3
Ne	1	2,7
Total	37	100

Da li su posebne i službene koverte za glasanje bile na biračkom mjestu?	Broj odgovora	%
Da	36	97,3
Ne	1	2,7
Total	37	100

Da li je obrazac zapisnika o radu biračkog odbora bio na BM?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Total	37	100

Otvaranje	Broj odgovora	%
BM otvoreno na vrijeme (7h)	29	78,4
BM otvoreno sa zakašnjenjem manjim od 15 minuta	6	16,2
BM otvoreno sa zakašnjenjem dužim od 15 minuta	2	5,4
BM nije otvoreno	0	0,0
Total	37	100

Gradansko nadgledanje lokalnih izbora u Ulcinju (4.2.2018.)

Obrađeni podaci sa biračkih mjesta

Da li je glasačka kutija neprozirna?		Broj odgovora	%
Da		37	100,0
Ne		0	0,0
Total		37	100

Da li je bilo prigovora/primjedbi od strane članova biračkog odbora na proceduru otvaranja BM i da li su iste unijete u zapisnik?		Broj odgovora	%
Nije bilo primjedbi		34	91,9
Bilo je nekih manjih primjedbi koje nijesu ozbiljno uticale na proceduru otvaranja		3	8,1
Bilo je nekih neosnovanih primjedbi		0	0,0
Bilo je osnovanih primjedbi koje su ozbiljno uticale na proceduru		0	0,0
Total		37	100

Ocjena biračkog mjesta?	Broj odgovora	%
Veoma dobro	23	62,2
Dobro	11	29,7
Loše	3	8,1
Veoma loše	0	0,0
Total	37	100
Srednja ocjena	3,54 (SD0,65)	

2. Proces glasanja

Da li su prisutni posmatrači političkih partija?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Total	37	100

Da li svi članovi biračkog odbora i svi posmatrači imaju dobar pregled procedure glasanja?	Broj odgovora	%
Da	36	97,3
Ne	1	2,9
Total	37	100

Da li ste Vi ili neko drugi onemogućeni na bilo koji način da posmatrate proceduru glasanja?	Broj odgovora	%
Da	0	0,0
Ne	37	100
Total	37	100

Da li vas je bilo koji od posmatrača ili kandidata informisao o problemima prilikom glasanja?	Broj odgovora	%
Da	0	0,0
Ne	37	100,0
Total	37	100

Da li ste primijetili prisustvo uniformisanih ili neautorizovanih lica na biračkom mjestu?	Broj odgovora	%
Da	4	10,8
Ne	33	89,2
Total	37	100

Ako da, ko je bio na biračkom mjestu?	Broj odgovora	%
Policajac (nepozvan)	1	25,0
Aktivista političke partije	2	50,0
Neko drugi	1	25,0
Total	4	100

Da li su te osobe ometale izborni proces?	Broj odgovora	%
Da	0	0,0
Ne	4	100,0
Total	4	100

Da li ste primijetili aktivnosti kampanje u blizini biračkog mjesta (na udaljenosti od 100 m zabranjeno je isticanje stranačkih simbola)?	Broj odgovora	%
Da	5	13,5
Ne	32	86,5
Total	37	100

Gradansko nadgledanje lokalnih izbora u Ulcinju (4.2.2018.)

Obrađeni podaci sa biračkih mjesata

Da li je, na bilo koji način fizički pristup biračkom mjestu otežan za birače?	Broj odgovora	%
Da	4	10.8
Ne	33	89.2
Total	37	100
Da li se stvarala gužva ispred biračkog mjeseta?	Broj odgovora	%
Da	8	21,6
Ne	29	78,4
Total	37	100
Da li je bilo tenzije ili narušavanje javnog reda ispred biračkog mjeseta?	Broj odgovora	%
Da	2	5,41
Ne	35	94,6
Total	37	100
Da li je bilo drugih problema u blizini biračkog mjeseta?	Broj odgovora	%
Da	1	2,8
Ne	35	97,2
Total	36	100
Bez odgovora	1	2,7
Da li ste primijetili preveliku gužvu na BM?	Broj odgovora	%
Da	7	18,9
Ne	30	81,1
Total	37	100
Da li ste primijetili prisustvo materijala povezanih sa kampanjom na BM?	Broj odgovora	%
Da	3	8,1
Ne	34	91,9
Total	37	100
Da li ste primijetili na BM da neko pokušava da utiče na birače za koga da glasaju?	Broj odgovora	%
Da	1	2,7
Ne	36	97,3
Total	37	100
Da li ste primijetili na BM tenziju i remećenje javnog reda?	Broj odgovora	%
Da	2	5,4
Ne	35	94,6
Total	37	100
Da li ste primijetili na BM prisustvo naoružane osobe?	Broj odgovora	%
Da	0.0	0.0
Ne	37	100.0
Total	37	100

Da li ste primijetili na BM druge probleme?	Broj odgovora	%
Da	4	10,8
Ne	33	89,2
Total	37	100

Da li je, do ovog momenta bilo zvaničnih žalbi na biračkom mjestu?	Broj odgovora	%
Da	3	8.1
Ne	34	91.9
Total	37	100

Da li je bilo problema prilikom korišćenja uređaja za elektronsku identifikaciju birača?	Broj odgovora	%
Da	6	16.2
Ne	31	83.8
Total	37	100

Da li je bilo birača koji nisu glasali jer im ime nije u izvodu biračkog spiska za ovo glasačko mjesto?	Broj odgovora	%
Da	14	37.8
Ne	23	62.2
Total	37	100

Da li je bilo grupnih glasanja (više članova familije odjednom, npr)?	Broj odgovora	%
Da	12	32.4
Ne	25	67.6
Total	37	100

Da li je neko pokušao da glasa ili je glasao više puta?	Broj odgovora	%
Da	0	0.0
Ne	37	100.0
Total	37	100

Da li je bilo slučajeva da je neko glasao u ime druge osobe?	Broj odgovora	%
Da	1	2.7
Ne	36	97.3
Total	37	100

Da li je neko od članova biračkog odbora ili posmatrača koristio mobilni telefon na BM?	Broj odgovora	%
Da	14	37,8
Ne	23	62,2
Total	37	100

Da li neko vodi evidenciju o imenima biračima koji su glasali?	Broj odgovora	%
Da	14	37.8
Ne	23	62.2
Total	37	100

Gradansko nadgledanje lokalnih izbora u Ulcinju (4.2.2018.)

Obradeni podaci sa biračkih mjesata

Da li je bilo slučajeva da je birač glasno rekao ili na drugi način pokazao za koga je glasao?	Broj odgovora	%
Da	2	5.4
Ne	35	94.6
Total	37	100
Ako je odgovor DA, da li je taj glas (listić) poništen?	Broj odgovora	%
Da	0	0,0
Ne	2	100,0
Total	2	100
Da li birački odbor slijedi propisanu proceduru elektronske identifikacije glasača?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Total	37	100
Da li se kontrolni kupon nakon sprovedene elektronske identifikacije birača potpisuje od strane dva člana biračkog odbora (jednog iz vlasti i jednog iz opozicije)?	Broj odgovora	%
Da	34	91,9
Ne	3	8,1
Total	37	100
Da li birači dobijaju ovjeren/pečatiran glasački listić?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Total	37	100
Da li se birač svojeručno potpisao pored svog imena na izvod iz biračkog spiska?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Total	37	100
Da li su uvijek prisutni svi članovi biračkog odbora ili njihovi zamjenici?	Broj odgovora	%
Da	37	100,0
Ne	0	0,0
Total	37	100
Da li vam je obezbijeđena dobra saradnja sa biračkim odborom tokom nadgledanja?	Broj odgovora	%
Da	27	73
Ne	10	27
Total	37	100
Da li ste primijetili druge proceduralne greške?	Broj odgovora	%
Da	2	5,4
Ne	35	94,6
Total	37	100

Ocjena biračkog mjesta	Broj odgovora	%
Veoma dobro	15	40.5
Dobro	20	54.1
Loše	2	5.4
Veoma loše	0	0,0
Total	37	100
Prosječna ocjena	3.35(SD=.59)	

Gradansko nadgledanje lokalnih izbora u Ulcinju (4.2.2018.)

Obrađeni podaci sa biračkih mjesata

3. Zatvaranje i brojanje

Da li je bilo birača koji su čekali ispred biračkog mjesta u 20h?	Broj odgovora	%
Da	3	8.1
Ne	34	91.9
Total	37	100
Ako jeste, da li im je dozvoljeno da glasaju?	Broj odgovora	%
Da	3	100.0
Ne	0	0.0
Total	3	100
Da li je biračko mjesto zatvoreno u 20 h?	Broj odgovora	%
Da	33	89.2
Ne	4	10.8
Total	37	100
Da li je predsjednik biračkog odbora po zatvaranju biračkog mjesta upitao članove biračkog odbora da li imaju primjedbi i eventualne primjedbe unio u zapisnik?	Broj odgovora	%
Da	32	86.5
Ne	5	13.5
Total	37	100
Da li je po zatvaranju biračkog mjesta birački odbor pristupio prikupljanju informacija iz uređaja za elektronsku identifikaciju birača putem opcije STATISTIKA na ekranu uređaja?	Broj odgovora	%
Da	27	79.4
Ne	7	20.6
Total	34	100
Bez odgovora	3	8.1
Da li je bilo problema prilikom isključivanja uređaja za elektronsku identifikaciju birača?	Broj odgovora	%
Da	4	10.8
Ne	33	89.2
Total	37	100
Da li je uređaj za elektronsku identifikaciju birača zapakovan u ispravnom stanju u kutiju u kojoj je i dopremljen na biračko mjesto?	Broj odgovora	%
Da	37	100.0
Ne	0	0.0
Total	37	100
Da li je birački odbor utvrdio broj neupotrijebljenih glasačkih listića?	Broj odgovora	%
Da	37	100.0
Ne	0	0.0
Total	37	100

Da li je birački odbor utvrdio broj kontrolnih kupona odvojenih od glasačkih listića i broj potpisanih štampanih odrezaka-potvrda o elektronskoj identifikaciji birača?	Broj odgovora	%
Da	37	100.0
Ne	0	0.0
Total	37	100

Da li je birački odbor na osnovu štampanog izvoda iz biračkog spiska, utvrdio ukupan broj birača koji su glasali?	Broj odgovora	%
Da	35	94.6
Ne	2	5.4
Total	37	100

Da li je broj birača unesen u zapisnik prije otvaranja glasačke kutije?	Broj odgovora	%
Da	33	89.2
Ne	4	10.8
Total	37	100

Da li su nakon otvaranja glasačke kutije u istu odmah ubačeni glasački listići iz prenosne-mobilne kutije za glasanje putem pisma	Broj odgovora	%
Da	33	89.2
Ne	4	10.8
Total	37	100

Da li je pečat na glasačkoj kutiji netaknut?	Broj odgovora	%
Da	37	100.0
Ne	0	0.0
Total	37	100

Da li je kontrolni papir nađen u svakoj biračkoj kutiji?	Broj odgovora	%
Da	37	100.0
Ne	0	0.0
Total	37	100

Da li je kontrolni papir nađen u biračkoj kutiji identičan sa onim koji ima BO?	Broj odgovora	%
Da	37	100.0
Ne	0	0.0
Total	37	100

Da li je izbor na svakom listiću izgovaran glasno?	Broj odgovora	%
Da	36	97.3
Ne	1	2.7
Total	37	100

Da li je odluka o važećim/nevažećim listićima bila opravdana?	Broj odgovora	%
Da	37	100.0
Ne	0	0.0
Total	37	100

Gradansko nadgledanje lokalnih izbora u Ulcinju (4.2.2018.)

Obrađeni podaci sa biračkih mjesata

Da li je bilo listića koji su potpisani ili na bilo koji način označeni od strane glasača?	Broj odgovora	%
Da	15	40.5
Ne	22	59.5
Total	37	100
Ako je odgovor na prethodno pitanje DA, da li su takvi listići proglašeni nevažećim?	Broj odgovora	%
Da	13	86.7
Ne	2	13.3
Total	15	100
Da li je kriterijum za odluku o važećim/nevažećim listićima bio ujednačen?	Broj odgovora	%
Da	34	91.9
Ne	3	8.1
Total	37	100
Da li postoji značajna sličnost među nevažećim listićima (ako da, objasniti u komentarima)?	Broj odgovora	%
Da	11	29.7
Ne	26	70.3
Total	37	100
Da li su svi članovi biračkog odbora mogli da provjere glasačke listiće?	Broj odgovora	%
Da	37	100.0
Ne	0	0.0
Total	37	100
Da li je birački odbor objavio broj nevažećih biračkih listića i taj broj unio u zapisnik?	Broj odgovora	%
Da	37	100.0
Ne	0	0.0
Total	37	100
Da li je posmatrač izbačen sa biračkog mjesta tokom brojenja ?	Broj odgovora	%
Da	2	5.4
Ne	35	94.6
Total	37	100
Članu biračkog odbora nije bilo dozvoljeno da provjeri glasački listić na zahtjev?	Broj odgovora	%
Da	0	0.0
Ne	37	100.0
Total	37	100
Zapisnik je potписан prije kraja procedure?	Broj odgovora	%
Da	0	0.0
Ne	37	100.0
Total	37	100

Da li ste Vi vidjeli falsifikate u biračkom spiku, rezultatima ili zapisnicima (ako da, komentarisati u posebnoj formi)?	Broj odgovora	%
Da	0	0.0
Ne	37	100.0
Total	37	100

Da li je B.O. imao ikavih poteškoća u popunjavanju zapisnika?	Broj odgovora	%
Da	0	0.0
Ne	37	100.0
Total	37	100

Da li je mijenjana neka cifra koju je B.O. već unio u zapisnik?	Broj odgovora	%
Da	0	0.0
Ne	37	100.0
Total	37	100

Da li je bilo zvaničnih prigovora na proces brojanja?	Broj odgovora	%
Da	0	0.0
Ne	37	100.0
Total	37	100

Da li je neko od članova B.O. odbio da potpiše zapisnike?	Broj odgovora	%
Da	2	5.4
Ne	35	94.6
Total	37	100

Da li je redoslijed koraka striktno poštovan?	Broj odgovora	%
Da	30	81.1
Ne	7	18.9
Total	37	100

Da li su se svi članovi B.O. složili sa ciframa unijetim u zapisnik?	Broj odgovora	%
Da	32	86.5
Ne	5	13.5
Total	37	100

Da li je kopija zapisnika javno istaknuta?	Broj odgovora	%
Da	32	86.5
Ne	5	13.5
Total	37	100

Da li su svi zainteresovani dobili kopiju zapisnika nakon što su iskazali interesovanje za isti?	Broj odgovora	%
Da	36	97.3
Ne	1	2.7
Total	37	100

Gradansko nadgledanje lokalnih izbora u Ulcinju (4.2.2018.)

Obradeni podaci sa biračkih mjeseta

Da li ste vi dobili kopiju zapisnika?	Broj odgovora	%
Da	15	40.5
Ne	22	59.5
Total	37	100

Da li su bili pristuni nezavisni domaći posmatrači, osim Vas?	Broj odgovora	%
Da	6	16.2
Ne	31	83.8
Total	37	100

Da li su bile prisutne neautorizovane osobe tokom brojanja glasova (ako da, objasnite u komentarima)?	Broj odgovora	%
Da	0	0.0
Ne	37	100.0
Total	37	100

Da li su svi imali jasan pregled na proces brojanja?	Broj odgovora	%
Da	37	100
Ne	0	0.0
Total	37	100

Da li je iko od posmatrača bio uskraćen za jasan pregled procedure brojanja glasova?	Broj odgovora	%
Da	0	0.0
Ne	37	100.0
Total	37	100

Da li vas je iko od partijskih posmatrača obavijestio o problemima na biračkom mjestu tokom brojanja glasova?	Broj odgovora	%
Da	0	0.0
Ne	37	100.0
Total	37	100

Ocjena biračkog mjeseta	Broj odgovora	%
Veoma dobro	18	48.8
Dobro	17	45.9
Loše	2	5.4
Veoma loše	0	0.0
Total	37	100
Prosječna ocjena	3,43 (SD=0,60)	

